

Asia: VM040:00/2019, VM/823/03.01.00/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi kuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Luonnoksesta yleisesti

Hallituksen esityksen tavoite kuntien ja maakuntien taloustiedon raportoinnin automatisoinnista, yhdenmukaisuudesta ja ajantasaisuudesta ovat yleisellä tasolla kannatettavia. Yksinkertaisen ja määrämuotoisen taloustiedon tuottaminen ja raportoinnin menettelytapojen yksinkertaistaminen saattaa vähentää raportoinnista aiheutuvia kustannuksia. Lakimuutoksen veloitteet sen sijaan aiheuttavat kunnille merkittäviä investointikustannuksia integraatioista, järjestelmämuutoksista ja henkilöstökustannuksia määrittelyjen toteuttamisessa.

Raportoinnissa vaadittavien tietojen laajuuteen ja tarkkuustasoon pitää myös kiinnittää huomioita. Automatisoidusti raportoitavien tietojen tulisi olla saatavissa kohtuullisilla tietojärjestelmä- ja menettelytapamuutoksilla. Lisäksi suunnittelutarkkuuden lisääntyminen ei välttämättä johda tarkempaan ja paremmin hyödynnettävään tietoon. Jo valmistuneiden JHS –suositusten sekä XBRL-taksonomian version perusteella voidaan todeta, että osin tietojen tulee olla tarkemmalla tasolla, kuin mitä kunnan omassa seurannassa ja raportoinnissa on tähän saakka pidetty tarpeellisena.

Esitetyn toimintamallin aiheuttamat vaikutukset

Esitetty toimintamalli aiheuttaa vähintään tietojärjestelmäpäivityksiä. Toimintamalli saattaa myös edellyttää tietojärjestelmien välisiä integraatioita. Toimintamallin vaikutusten laajuus riippuu olennaisesti siitä, täytyykö aineisto koostaa yhdestä vai useammasta tietojärjestelmästä. Oletus on, että koko aineisto pystytään muodostamaan kirjanpidosta. Tällöin välttyttäisiin tietojärjestelmäintegraatioilta.

Esitetyn toimintamallin vastuiden selkeys

Siirtyminen aiemmin pitkälti manuaalisesti tuotetusta tilastoinnista automatisoituun raportointiin edellyttää mittavia muutoksia tietojärjestelmien laskentaan ja kirjauskäytäntöihin.

Kaikkia vaadittavia tietoja ei myöskään ylläpidetä nykyisissä tietojärjestelmissä. Järjestelmämuutosten toteuttaminen riippuu myös järjestelmätoimittajien valmiuksista ja aikatauluista.

Lakiluonnoksen mukaan raportointivaateita voidaan jatkossa tarkistaa myös vuosittain. Tämä edellyttää sitä, että muuttuneet raportointivaateet tulee toimittaa ajoissa järjestelmätoimittajille ja kuntiin ennen talousarviovalmistelun aloittamista.

Toimintamallin velvoitteiden edellyttää kirjanpitojärjestelmän toimittajalta nopeutta ja joustavuutta sekä kykyä toimittaa muutos kaikille asiakkailleen. Vaikka kyse olisi kaikkia asiakkaita koskevasta massamuutoksesta, aiheuttaa se kustannuksia kunnille.

Ulkoistetussa taloushallinnossa toimintamallin käyttöönotto edellyttää erillisen projektin käynnistämistä vaadittavien tietosisältöjen läpikäymiseksi ja sisäisen kustannuslaskennan kehittämiseksi vaadittavien palveluluokkakohtaisten tietojen tuottamiseksi.

Millaista tukea tarvittaisiin esitetyn raportointimallin onnistuneeseen toimeenpanoon

Kunnissa käytettyjen kirjanpitojärjestelmien toimittajat tulisi velvoittaa toteuttamaan toimintamallin vaatimat uudet toiminnallisuudet tietojärjestelmiinsä. Tämä velvoite tulisi vaatia täytettäväksi kaikille asiakkaille tarjottavana toiminnallisuutena hyvissä ajoin ennen toimintamallin käyttöönottoa tai siirtymäaikaa. Lisäksi tarvitaan selkeät ja yhteneväiset ohjeet vaadittujen raporttien sisällöstä.

Valtion tulee korvata kunnille lainsäädännön muutoksesta aiheutuvat kustannukset täysimääräisesti mukaan lukien siihen käytettävät resurssit sekä tietojärjestelmien integroinneista, määrämuotoisen tiedon tuottamisesta ja muista järjestelmämuutoksista aiheutuneet kustannukset.

Hietaniemi Anitta
Pälkäneen kunta